

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2015

VII. volební období

Pozměňovací návrh

ke sněmovnímu tisku 408/0

**Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 38/1994 Sb.,
o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, a o doplnění zákona
č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve
znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve
znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon
č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů**

Předkladatel:

Datum: 28. 4. 2015

POZMĚŇOVACÍ NÁVRH

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Předkládá:.....

V části první čl. I bod 9 zní:

„9. V § 3 odstavec 1 písm. c) zní:

„ (c) vývoz nebo nakládání s vojenským materiálem mimo území České republiky za účelem poskytování humanitární nebo rozvojové pomoci anebo zapojení do mezinárodních humanitárních, mírových záchranných operací, včetně případného zpětného dovozu, nebo daru orgánu veřejné moci nebo složce ozbrojených sil jiného státu, rozhodne-li o tom vláda, a to za podmínek vládou stanovených,““

Odůvodnění:

Vzhledem k tomu, že se Česká republika zapojuje i do mírových operací OSN, OBSE, navrhujeme tuto skutečnost promítnout do ust. § 3 odst. 1 písm. c).

V části první čl. I bod 10 zní:

„10. V § 5 odstavec 1 zní:

„(1) Vojenským materiálem pro účely transferu uvnitř Evropské unie jsou produkty, které jsou uvedeny v seznamu vojenského materiálu podle odstavce 4, a zároveň jde o

a) výrobky, jejich součásti a náhradní díly, které jsou vzhledem ke svým charakteristickým technicko-konstrukčním vlastnostem posuzovány jako zkonstruované nebo přizpůsobené pro použití v ozbrojených silách nebo bezpečnostních sborech,

b) stroje, zařízení, investiční celky, technologie, programové vybavení, technická dokumentace nebo návody vyrobené, upravené, vybavené, zkonstruované nebo přizpůsobené pro vojenské použití, zejména pro vývoj, výrobu, kontrolu a zkoušení dalších výrobků, jejich součástí a náhradních dílů uvedených v písmenu a).

(2) Vojenským materiálem pro účely obchodování s jiným než členským státem Evropské unie jsou konvenční zbraně, na které se vztahuje Smlouva o obchodu se zbraněmi, která vstoupila v účinnost dne 24. prosince 2014.

(3) Vojenským materiálem se pro účely tohoto zákona rozumí i služby poskytované v souvislosti s vojenským materiálem uvedeným v odstavci 1, zejména provádění oprav, úprav, jakož i poskytování informací, vysílání a přijímání odborníků za účelem výzkumu, vývoje, konstrukce, výroby, úprav, oprav, údržby, použití a ovládání vojenského materiálu.

(4) Seznam vojenského materiálu podle odstavce 1 stanoví prováděcí předpis na základě Společného seznamu vojenského materiálu Evropské unie.““

Odůvodnění:

Nově navržené znění vládního návrhu zákona § 5 odst. 1 zákona č. 38/1994 Sb. zcela směřuje obchod s vojenským materiálem uvnitř Evropské unie s obchodem s vojenským materiálem se státy mimo Evropskou unii. V této souvislosti je nutno zmínit, že na poli obchodu s vojenským materiálem uvnitř Evropské unie platí závazná směrnice EP a Rady č. 2009/43/ ES o zjednodušení podmínek transferů produktů pro obranné účely uvnitř Společenství, ve znění směrnice Komise č. 2014/08/EU, která stanoví tzv. Seznam produktů pro obranné účely, který odpovídá Společnému vojenskému seznamu Evropské unie. Smyslem a účelem citované směrnice bylo zjednodušit a harmonizovat transfery produktů pro obranné účely uvnitř Evropské unie, a tudíž odstranit překážky obchodu s těmito produkty, podpora společných projektů výroby, zvyšování konkurenceschopnosti společností v oblasti obranného průmyslu v Evropské unii s cílem dosažení konsolidovaného vnitřního trhu, a nikoli omezení a regulace obchodu s vojenským materiálem ve vztahu ke státům mimo Evropskou unii. Seznam produktů pro obranné účely se tudíž vztahuje pouze a jenom k obchodu s těmito produkty v rámci zemí Evropské unie.

Co se týče obchodu s vojenským materiálem mimo státy Evropské unie, tak tato v rámci tzv. II. pilíře (Společná zahraniční a bezpečnostní politika) přijala Kritéria společného postupu Rady 2008/944/SZBP, která vytyčují jasný a komplexní postoj Evropské unie k exportu vojensky využitelného materiálu s ohledem k lidským právům, zahraniční a bezpečnostní politice jednotlivých států a Evropské unie jako celku. Na základě tohoto postoje byl přijat Společný vojenský seznam Evropské unie, který slouží jako referenční bod pro jednotlivé členské státy za účelem jejich vlastní vnitrostátní právní úpravy seznamu vojenského materiálu. Společný postoj rady však nespadá pod jurisdikci Evropského soudního dvora, který při rozhodování ve věcech týkajících se vojenského materiálu nepřihlíží ani ke Společnému postoji, ale ani ke směrnice EP a Rady 2009/43/ES, i nadále při určení, zda se jedná o vojenský materiál či nikoli, vychází ze Seznamu zbraní, střeliva a válečného materiálu přijatého rozhodnutím Rady 255/58 ze dne 15. dubna 1958, který zahrnuje pouze vybavení, které je navrženo, vyvinuto a vyrobeno speciálně pro vojenské účely s přihlédnutím k aktuálnímu vývoji technologií, nového typu vybavení, apod.

Společný vojenský seznam Evropské unie je každoročně aktualizován v závislosti na výsledcích tzv. Wassenaarského ujednání, jehož je Česká republika jedním z členů. Toto ujednání se vztahuje k výměně informací ohledně vývozu konvenčních zbraní a zboží a technologií dvojího užití do zemí,

kteře nejsou členy tohoto ujednání. Wassenaarské ujednání však není formálně závaznou mezinárodní smlouvou, ani formálně závaznou smlouvou států Evropské unie, jeho členové nedisponují právem veta nad návrhem exportu zboží jiného členu do nečlenského státu. Jelikož se nejedná o formálně závazný právní dokument, mohou se jednotlivé vnitrostátní právní úpravy od těchto ujednání odchýlit, aniž by jim hrozily jakékoli sankce.

Jediným právně závazným dokumentem regulujícím vývoz zbraní je tak v současnosti pro Českou republiku mezinárodní smlouva, a to Smlouva o obchodu se zbraněmi, která vstoupila v účinnost 24. prosince 2014. Tato smlouva se vztahuje na veškeré konvenční zbraně náležející do kategorií Registru konvenčních zbraní OSN.

Navrhovaná právní úprava § 5 přesahuje, co se týče obchodu s vojenským materiálem se státy mimo Evropskou unii, rámec našich závazků vyplývajících jak z Wassenaarského ujednání, tak z našeho členství v Evropské unii.

Současně však vypuštěním aspektu "použití v ozbrojených silách", činí ze všech výrobků uvedených v seznamu vojenského materiálu podle odstavce 3 téhož ustanovení automaticky vojenský výrobek. Přitom nerespektuje ve smyslu bodu 38 rozsudku Soudního dvora ve věci C-615/10 *Insinöörtoimisto Instiimi* skutečnost, že opatření, která členské státy mohou (na základě čl. 346 SFEU) přijmout, "nesmí nepříznivě ovlivnit podmínky hospodářské soutěže na společném trhu s výrobky, které nejsou určeny ke specificky vojenským účelům". Jak vyplývá dále z bodu 40 tohoto rozsudku, se daný vojenský účel zjišťuje na základě toho, zda je daný výrobek k vojenským účelům vyrobený (tzv. objektivní kritérium) a dále k čemu má sloužit (tzv. subjektivní kritérium). Není-li výrobek využit v rámci ozbrojených či bezpečnostních složkách, nýbrž čistě k účelům soukromých osob, není subjektivní kritérium splněno a stát se může dopustit porušení práva EU (např. v rámci vnitřního trhu nepřijatelného omezování vývozu zakázaného čl. 35 SFEU).

Hlavně je však dále třeba upozornit na skutečnost, že Česká republika zavádí regulaci, která není vyžadována ani právem EU, ani ničím/nikým jiným, a která závažným způsobem dopadá na konkurenceschopnost českých podniků.